

**Bogusław Fiedor
Marian Gorynia**

***Sport jako przedmiot zainteresowania nauk
ekonomicznych – wybrane aspekty***

**Symposium naukowe pt.
ZWIĄZEK EKONOMII ZE SPORTEM
W CZASACH PANDEMII, PRZED I PO**

**Rada Naukowa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego,
Oddział Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
w Zielonej Górze
oraz Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Zielonogórskiego
11 czerwca 2021**

Sport jako przedmiot zainteresowania nauk ekonomicznych – wybrane aspekty

Wstęp

Część pierwsza

Aspekty i poziomy analizy sportu w naukach ekonomicznych

Część druga

Problemy definiowania ekonomicznych aspektów sportu oraz ujęcia makroekonomicznych efektów sportu

Zakończenie

Implikacje i rekomendacje dla polityki społeczno-gospodarczej

Aspekty i poziomy analizy sportu w naukach ekonomicznych

Aspekty:

- Sport jako *hobby - sport amatorski* i *sport jako zawód - sport profesjonalny*
- Związek sportu jako hobby (jako formy spędzania czasu wolnego) z innymi sferami aktywności społecznej: (1) turystyka i inne formy aktywności ruchowej, (2) medycyna i rehabilitacja (terapeutyczna i profilaktyczna funkcja aktywności sportowej), (3) edukacja formalna i nieformalna (kształtowanie społecznie pożądanych wartości i wzorów zachowań, w tym ekonomicznych, przez sport)
- Sport amatorski (rekreacyjny i masowy) jako czynnik wzrostu dobrobytu i dobrostanu (poprzez wpływ na jakość czasu wolnego, jakość i wielkość zasobów pracy i kapitału ludzkiego)
- Przyczyny wzrostu znaczenia sportu jako czynnika wzrostu i rozwoju: rosnący budżet czasu wolnego, rosnąca świadomość społeczna nt. prozdrowotnych i socjalizacyjnych aspektów sportu (kształtowanie się „kultury sportu”), dobra sportowe jako *dobra pozycyjne*
- Rozwój sportu amatorskiego jako przesłanka sukcesów w sporcie profesjonalnym

Aspekty i poziomy analizy sportu w naukach ekonomicznych

Mikroekonomiczny punkt widzenia:

- Poziom mikroekonomiczny w odniesieniu do sportu obejmuje indywidualne osoby uprawiające sport, konsumentów zainteresowanych „konsumpcją” sportu w sensie kibicowania, a także poszczególne firmy i jednostkowe przedsięwzięcia (wydarzenia) sportowe
- Podobieństwa i różnice – sport jako zawód, a sport jako hobby
- Aspekty zarządcze – zarządzanie przedsiębiorstwami w szeroko rozumianej sferze sportowej (na przykład klubami piłkarskimi), zarządzanie ligami rozgrywkowymi, zarządzanie obiektami sportowymi czy zarządzanie imprezami sportowymi
- Aspekty finansowe (bardzo duże i rosnące znaczenie wiedzy finansowej - różnych sfer i aspektów zarządzania finansami) – w sporcie profesjonalnym
- Aspekty społeczno-ekonomiczne
- Aspekty przestrzenne
- Interdyscyplinarny charakter sportu jako obiektu badań mikroekonomicznych

Aspekty i poziomy analizy sportu w naukach ekonomicznych

Poziomy ponadmikroekonomiczne

- Poziom mezoekonomiczny
- Poziom regionalny – wewnątrz krajowy
- Poziom makroekonomiczny – krajowy
- Poziom regionalny – międzynarodowy
- Poziom globalny

Sport na poziomie ponadmikroekonomicznym a poszczególne dyscypliny nauk ekonomicznych

- Interdyscyplinarny charakter sportu jako obiektu badań mikroekonomicznych
- Jaka dyscyplina byłaby właściwa?

Sport a poszczególne dyscypliny nauk ekonomicznych

- Ekonomia i finanse
- Nauki o zarządzaniu i jakości
- Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

Sport - problemy definicyjno-statystyczne i efekty makroekonomiczne

- Niezależnie od w/w aspektów i poziomów analizy, ocena znaczenia sportu jako czynnika wzrostu dobrobytu, rozwoju, czy jego efektów makroekonomicznych zależeć będzie od **sposobu definiowania sportu jako sektora wyodrębnionego z całej gospodarki**
- Można mówić o trzech przynajmniej poziomach statystycznego definiowania ekonomicznych aspektów sportu w ujęciu makroekonomicznym:
 - 1) **ujęcie wąskie**: obejmie ono wszystkie aktywności, które są nakładami w sporcie, czyli wszystkie dobra i usługi niezbędne dla uprawiania sportu;
 - (2) **ujęcie szerokie**: obejmujące wszystkie aktywności, które wymagają sportu jako nakładu, czyli wszystkie i dobra i usługi które są związane ze sportem, choć nie muszą być konieczne dla jego uprawiania, plus sport w ujęciu wąskim;
 - (3) **ujęcie statystyczne: sektor sportu zorganizowanego**, czyli profesjonalne kluby sportowe, publiczne wydarzenia sportowe, funkcjonowanie organizacji zajmujących się wydarzeniami sportowymi, usługi sportowe których świadczenie jest bezpośrednio związane z funkcjonowaniem stadionów, hal sportowych, pływalni

Sport - problemy definicyjno-statystyczne i efekty makroekonomiczne

Sport – wybrane efekty makroekonomiczne (na podstawie badania dla EU-27 zleconego przez European Commission, Directorate General Education and Culture)

- **PKB/wartość dodana brutto (WDB)**

- znaczące różnice w zakresie w/w efektów w zależności od sposobu ujęcia działalności sportowej: udział w WDB w ujęciu (3) wynosił 0,28%, w ujęciu (1) 1,13, w ujęciu (2) 1,76%;
- Przy uwzględnieniu **efektów mnożnikowych**, udział w WDB EU-27 wyniósł 2,98%;
- najwyższe wartości mnożników (w odniesieniu do WDB) dotyczą budownictwa oraz turystyki (hotele, transport lotniczy);

- **Zatrudnienie**

- udział zatrudnienia w sektorze sportu w ujęciu szerokim (2) przewyższa we wszystkich krajach UE udział tego sektora w WDB: 2,12% *versus* 1,76%, co daje łącznie ok. 4,5 mln osób;
- bardzo duża koncentracja zatrudnienia w kilku krajach: Niemcy, UK Francja 0,41 ml (niemal 50 % w sektorze sportu w skali EU-27.

Zakończenie - rozwój sektora sportu -implikacje dla polityki

1. **Sport jest sektorem o dużym znaczeniu ekonomicznym.** Jego udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w EU-27 jest porównywalny do łącznego udziału rolnictwa, rybołówstwa i leśnictwa. Udział ten systematycznie rośnie
2. **Sport jest sektorem, którego wzrost jest relatywnie pracochłonny** (pracointensywny). Syntetycznie ukazuje to fakt, że jego udział w zatrudnieniu jest większy niż udział w tworzeniu wartości dodanej brutto. Rozwój sportu może się w związku z tym przyczyniać do aktywizowania zasobów pracy
3. Ponieważ **usługi sportowe mają cechy dóbr luksusowych, czy pozycyjnych**, wzrost zamożności w krajach o niższych dochodach będzie oznaczał wzrost popytu na te usługi., Innymi słowy, szybszy wzrost popytu na dobra sportowe w krajach o niższych dochodach można więc także postrzegać jako czynnik przyczyniający się do **konwergencji ekonomicznej** między krajami
4. **Rozwój konsumpcji usług sportowych przyczynia się do rozwoju wielu innych sektorów:** turystyka, transport, ubezpieczenia, usługi zdrowotne i rehabilitacyjne, specjalistyczne produkty żywnościowe, rekreacja i zdrowie (efekty mnożnikowe rozwoju sportu). Oddziałuje także silnie na branżę usług reklamowych oraz na rynek mediów

Dziękujemy za uwagę